

de Kor

MAANDORGAAN VAN BIOLOGIA MARITIMA
NEDERLANDSE VERENIGING VAN ZEE-AQUARIUMLIEFHEBBERS
Opgericht 12 November 1939

Nr. 59

5e Jaargang Nr. 11

November 1955

C O N T A C T

De rubriek "Nieuws uit onze Afdelingen", welke vanaf DE KOR nr. 51 (3/1955) min of meer verstek heeft laten gaan, wordt in dit nummer in ere hersteld.

Het is immers zo, dat de Leden over en weer dikwijls graag wat horen over elkaars activiteiten en wederwaardigheden. Ons blad vormt daarbij weer de belangrijke tussenschakel. Het betreft hierbij dan b.v. de bijeenkomsten, excursies en tentoonstellingen van de reeds bestaande Plaatselijke c.q. Gewestelijke Afdelingen van onze Vereniging. Het verslag van een geslaagde excursie b.v. kan bij enkele niet-deelnemers elders in den lande de wens doen opkomen iets dergelijks ook eens te organiseren. Wanneer deze Leden in elkaars omgeving wonen, heeft een nieuwe Plaatselijke Afdeling tegelijk haar bestaansrecht gevonden. Men gaat elkaar vervolgens thuis bezoeken, er ontstaan regelmatige bijeenkomsten, belangstellenden worden geïntroduceerd en geraken enthousiast, waarna het nog maar een klein kunstje is hen tot Lid van onze Vereniging te maken en zodoende te zorgen voor een snelle groei van BIOLOGIA MARITIMA.

Dat de verslagen niet voor alle Leden even interessant zijn, is te begrijpen, doch de propagandistische waarde ervan is dikwijls groter dan men denkt.

Afdelingssecretarissen, ik doe hierbij dan ook in het algemeen, en voor zover nog nodig, een beroep op Uw medewerking inzake het tijdig en regelmatig inzenden van bovenbedoelde verslagen aan het redactie-adres van DE KOR. Wilt U mij - voor zover dit nog niet door U geschiedt - voortaan ook van alle convocaties een ex. toezenden?

G.G.P. Wouda

Redactie en Administratie:
G.G.P. Wouda, Hulshorststraat 6, 's-Gravenhage

Gehele of gedeeltelijke overname van artikels en/of illustraties
alleen geoorloofd na schriftelijke toestemming der Redactie

Gratis voor Leden

DE VOEDERING VAN ZEEDIEREN

met toestemming van auteur en uitgever
vertaald naar hoofdstuk VIII van
"Life of the Shore and Shallow Sea" door D.P. Wilson, Londen 1951

door
Dr C. van der Meer

I

INLEIDING:

De belangrijkste levensfunctie, waarmede wij bij onze aquariumdieren te maken krijgen, is zeker de voeding.

Wij zullen er steeds naar moeten streven onze dieren op zo natuurlijk mogelijke wijze te voeden. Om dit te kunnen doen, is een zekere kennis van de wijze, waarop de dieren in hun natuurlijke omgeving hun voedsel bemachtigen, onontbeerlijk.

De beste inlichtingen hierover krijgen wij van degenen, die de bestudering van het leven der zee tot hun beroep gemaakt hebben. Ik heb daarom het betreffende hoofdstuk uit het uitstekende boek van D.P. Wilson: Life of the Shore and Shallow Sea (Het leven aan de kust en in de kustwateren) uit het Engels vertaald.

Wilson is bioloog aan het Aquarium te Plymouth en is beroemd om zijn bijzonder fraaie foto's van zeedieren. In bedoeld hoofdstuk worden natuurlijk niet uitsluitend aquariumdieren behandeld, maar een deskundig overzicht van dit belangrijke onderdeel van de zeebiologie is toch voor iedere aquariumliefhebber van belang. Vanzelfsprekend worden hierin hoofdzakelijk dieren behandeld, die voorkomen aan de Zuidkust van Engeland. Sommige van deze dieren zal men aan onze kusten niet vinden.

Bij de vertaling heb ik mij zo nu en dan enkele vrijheden veroorloofd, terwijl het niet altijd eenvoudig, soms zelfs onmogelijk was de Engelse diernamen door Nederlandse te vervangen.

Gaarne wil ik hierbij Dr Wilson en de firma Nicholson and Watson mijn dank brengen voor hun toestemming tot vertaling van dit hoofdstuk.

De overige hoofdstukken van het boek van Wilson zijn even goed en boeiend als het thans vertaalde. Ik wil dan ook al diegenen, die de Engelse taal machtig zijn, lezing van dit boek van harte aanbevelen.

C. van der Meer

DE VOEDERING VAN ZEEDIEREN

Een groot gedeelte van het actieve leven der dieren is gericht op het verkrijgen van voedsel, en de lichaamsvorm en de levensgewoonten van deze dieren worden daarom in hoge mate bepaald door dit streven.

Door de wijze van voedselopname te bestuderen zullen wij de betekenis van vele organen ontdekken en misschien enig inzicht krijgen in de manier waarop de strijd om het verkrijgen van voedsel een rol heeft gespeeld bij het ontstaan van verschillende vormen van dierlijk leven.

Gemakshalve worden eerst de typisch vleesetende dieren besproken, daarna de planteneters en de alleseters die van detritus leven.

De voedselopname van vissen:

Practisch alle vissen zijn vleeseters, althans wanneer zij volwassen zijn; het zijn meestal jagers, die hun prooi opzoeken en achterna zitten. Sommige gebruiken hun ogen, andere hun reukergaan of de tastzin. Een paar voorbeelden van elk van deze methoden mogen ter illustratie dienen.

De Tongschar (*Pleuronectes microcephalus*) heeft tamelijk grote ogen, die boven op zijn kop uitpuilen. Wanneer deze platvis op jacht is, wordt de kop omhoog gericht om het gezichtsveld te vergroten. Hij beweegt zich voorzichtig over de bodem, speciaal op zoek naar borstelwormen (althans in de buurt van Plymouth). De wormen waar zij bij voorkeur van leven, wonen in kokers of gangen, waaruit hun kop te voorschijn komt wanneer ze zelf voedsel verzamelen.

Wanneer de Tongschar een worm ziet die zijn kop naar buiten steekt, springt hij er met gekromde rug bovenop, trekt hem in zijn geheel uit de koker en werkt hem volkomen gaaf naar binnen. Om een dergelijke prooi te vangen, moet de jager over een grote dosis handigheid beschikken en zijn ogen terdege kunnen gebruiken.

Inderdaad kunnen slechts zeer weinig andere vissen deze wormen bemachtigen. In de Firth of Forth slaagt de Tongschar er in ook heremietkrabben te bemachtigen. Wanneer een omgevallen heremiet zich voorzichtig uitstrekt over de rand van zijn slakkenhuis om de grond te bereiken en zichzelf weer in de goede positie te brengen, pakt de vis hem achter de kop waar het zachte achterlijf begint. Het is niet bekend of hij het trucje geleerd heeft zelf eerst de heremiet om te gooien, maar dit zou best eens het geval kunnen zijn.

De Schol (*Pleuronectes platessa*) gebruikt ook zijn ogen bij het zoeken naar voedsel, maar hij richt zijn kop niet zover boven de grond en benadert zodoende zijn prooi vanuit een meer horizontale richting. Hij slaagt er niet in zoveel wormen te bemachtigen, maar leeft grotendeels van kleine schelpdieren, die hij met zijn tanden vermorzelt. De Tongschar voedt zich niet met schelpdieren, want zijn tanden zijn niet geschikt om schelpen te kraken.

De Zonnevis (*Zeus faber*) jaagt op kleine visjes. Terwijl hij zijn blik op zijn prooi gericht houdt, komt hij dicht en dicht bij, onderwijl tekenen van hevige opwinding vertonend, de rugvin uitgespreid, de andere vinnen trillend, terwijl zijn kleuren met grote snelheid opkomen en weer verdwijnen. De Zonnevis is zo smal, dat hij door zijn prooi slechts gezien wordt als een rechte streep of schaduw in het water; niets om ongerust over te zijn, tot, te laat, grote buisvormige en merkwaardig rekbare kaken uitschieten en zijn noodlot bezegelen.

Gewoonlijk eet de Zonnevis niets dat niet beweegt. Eens werd een dier waargenomen, dat bij vergissing een pas dode vis in zijn bek nam; deze werd met grote walging weer uitgespuwd, waarschijnlijk omdat hij niet spartelde. Zoals dat gewoonlijk gaat met levende wezens, zijn geen twee individuen gelijk, en op het ogenblik dat dit geschreven wordt zijn er verschillende Zonnevissen in het Aquarium te Plymouth, die niet alleen dode vissen eten, maar zelfs

stukjes pijlinktvis.

De Zeeduivel (*Lophius piscatorius*) gebruikt ook zijn ogen, maar in plaats van actief op zoek naar prooi te gaan, volgt hij de minder energie eisende methode van stil op de bodem liggen en kleine visjes naar zich toe te lokken. Deze vis, die meer dan een meter lang kan worden, is eigenaardig gevormd; een en al kop en bek met een belachelijk klein lichaam, dat uitloopt in een middelmatige staartvin. De borstvinnen zijn groot en nogal vlezig en dienen meer om over de grond te schuifelen dan om te zwemmen, waarin de vis dan ook zeer onhandig is.

Boven op de grote platte kop zitten twee ogen betrekkelijk dicht naast elkaar en er voor staan twee lange stekels die opgericht kunnen worden, evenals andere stekels op de rug en achter de ogen. De eerste van die stekels (eigenlijk losstaande rugvinstralen) is buigzamer dan de andere en heeft aan het eind een huidlapje. Dergelijke huidlapjes versieren ook het lichaam, vooral langs de zijden en wanneer de vis een kuil graaft om in te liggen, komen ze juist op gelijke hoogte met het bodemoppervlak en verdoezelen zo de vorm van het dier. Deze camouflage wordt verder versterkt doordat het dier in staat is kleur en tekening van zijn huid aan te passen aan de omgevende bodem. Het is buitengewoon moeilijk de vis in deze positie te ontdekken.

Wanneer een school van een of andere normaal gevormde vis voorbij zwemt, wordt de stekel met het lapje, de "vishengel", opgestoken en heen en weer bewogen om de aandacht te trekken. De niets vermoedende visjes zwemmen er heen om het zo smakelijk uitziende hapje nader te bekijken. Plotseling gaat de enorme bek van de visser open en sluit zich om zijn prooi, die steeds met de kop naar voren verdwijnt. Even nog steekt de staart uit de stevig gesloten bek, maar wordt dan door een soort zuigende beweging aan het oog onttrokken. De naar achteren gerichte tanden staan slechts éénrichting verkeer toe, zoals iedereen, die wel eens onverstandig genoeg geweest is zijn hand in de bek van een dode Zeeduivel te steken, tot zijn schade heeft kunnen ondervinden.

Zeenaalden zijn zeer kieskeurig in hun voeding en Zeepaardjes zo mogelijk nog meer. Beide voeden zich met kleine zwemmende schaaldieren - hoofdzakelijk Copepoden (roei-pootkreeftjes, zoals de bekende Cyclops, vert.) - uit het plankton. Wanneer pas gevangen gemengd plankton in hun aquarium gebracht wordt, kan men waarnemen hoe ieder diertje zorgvuldig wordt bekeken, voordat een poging ondernomen wordt om het te vangen. Wanneer het geschikt lijkt, en zich beweegt, volgt er een snelle opwaartse beweging van de lange snuit, gecombineerd met een aanzuigen door de kleine mond, en het diertje is verdwenen. Veel dingen worden echter angstvallig met rust gelaten, zoals bijvoorbeeld de stekelige larven van krabben en wormen. Actieve zoetwaterschaaldieren (*Daphnia*) die door een hoopvolle aquariumhouder werden toegediend, werden zorgvuldig stuk voor stuk onderzocht, maar slechts een of twee Zeenaalden kwamen er toe ze te proeven en deze herhaalden het experiment niet. Deze vissen verhongeren liever dan dat zij iets eten, dat hun enigszins vreemd toeschijnt. (Dit geldt in elk geval niet in zo sterke mate voor de Kleine Zeenaald: *Syngnathus rostellatus*, opm. vert.).

(wordt vervolgd)

----- AANTEKENINGEN OVER EEN TERSCHELLINGS ZEE-AQUARIUM -----

door

J.J.C. Tanis

I

Het Stekeltje

Over de Driedoornige Stekelbaars is al zoveel gepend, dat het nauwelijks de moeite waard lijkt dit visje nog extra aandacht te schenken. De volgende ervaring is echter toch nog wel het vermelden waard.

In een bak van 60 liter inhoud had ik vorige zomer een vrij eenvoudige bevolking: wat platvisjes, Puitalen en Stekels. Het mannetje en de drie vrouwtjes van de laatste soort hadden niets opvallends; de vrouwtjes waren wel is waar kuitrijp, maar het mannetje was erg neutraal.

Nu had ik ook allerminst het plan Stekels te kweken. Het water was goed zout en biologen hadden me al enige malen verzekerd, dat het driedoortje alleen tot nestbouw overgaat in brak en in zoet water. Bovendien was er geen spoortje van een macroscopisch wier in de bak, terwijl ik tenslotte de medebewoners van ons viertal als grote liefhebbers van een eitje kende.

Maar, en nu komt het, er kwam wèl een nest en eieren en, later, jonge Stekels die fleurig uitzwommen.

Toen onze man-stekel een kleurtje kreeg, had ik neiging hem uit te lachen, maar een paar dagen later kreeg ik alle interesse, toen bleek dat hij alle moeilijkheden aan zijn laars gelapt had en stond te "waaieren" voor..... een Wulkeschelp, waarin een mooi legsel!

Tot vandaag heb ik er spijt van, dat ik niet gezien heb hoe de eieren in die horen gekomen zijn. Twee van de vrouwtjes waren slank gelijk dennen. De derde kwam er niet meer aan te pas; ze werd verjaagd en heel spoedig kwam ze niet meer in de gevaarlijke buurt.

De jonge visjes kwamen normaal uit en de ijverige vader hield alle belagers verre. Kortom, een charmant "happy end" van een origineel natuurromannetje.

(wordt vervolgd)

IMPORT VAN MIDDELLANDSE ZEE-DIEREN

--

Bovenvermelde import - zie hiervoor tevens de mededelingen, opgenomen in DE KOR nrs. 47 (11/1954), 49 (1/1955) en 50 (2/1955) - heeft in het afgelopen half jaar grotendeels plaats gevonden, zodat de Leden, die een bestelling gedaan hadden, de meeste dieren inmiddels hebben ontvangen.

Tengevolge van een vrij ernstige ziekte van degene, die vanuit het buitenland voor de levering dezer (Adriatische Zee-)dieren zorg draagt, is het contact vervolgens geruime tijd verbroken geweest. Enkele weken geleden is de verbinding echter weer tot stand gekomen, gevolgd door de aflevering van een eerste gedeelte van het restant. Het is te hopen, dat de overige bestelde dieren nu ook spoedig komen, opdat de liefhebbers niet al te veel geduld meer behoeven te hebben.

Visser's Platijn

III

PLEURONECTES PLATESSA L.
(Schol)

I

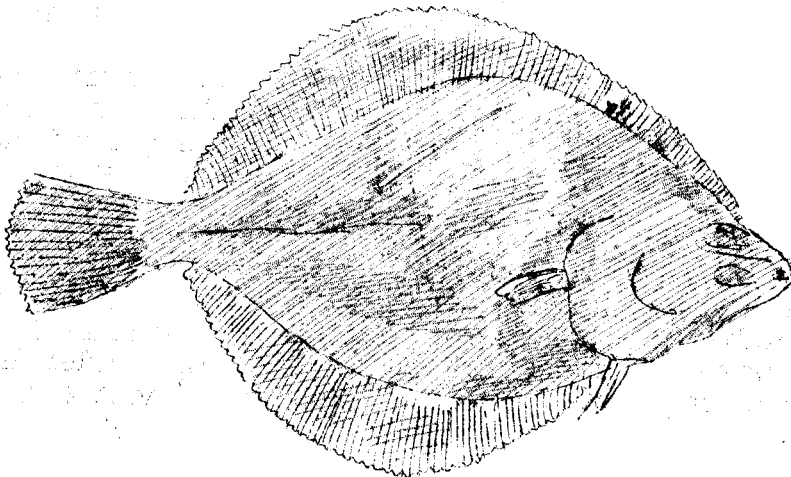
door
J. de Veen

Kleur:

Bruinachtige ondergrond aan de rechterzijde met helrode of donkerrode ronde vlekken vanaf de kop tot aan de staartsteel; onderzijde blauwachtig wit.

Kentekenen:

Gladde huid; op de kop kleine verdikking met stompe knobbels; zijlijn recht; maar bij de borstvin iets gewelfd; ogen rechts.

Pleuronectes platessa L. (Schol)

De Schol kon vóór 1890 een lengte bereiken van ongeveer 1 meter. In de tegenwoordige tijd komen dergelijke maten niet meer voor, zelfs niet in gebieden waar niet zo intensief gevist wordt. De grootste exemplaren - en deze komen nog van de moeilijke visgronden bij de Färöer - hebben een lengte van ongeveer 80 cm. De grootste marktschollen zijn nu gewoonlijk niet langer dan 60 of 70 cm bij een leeftijd van circa 15 jaren, maar deze grote vissen komen niet uit de Noordzee, want aldaar zijn maten van 50 cm voor de grootste Schollen al zeldzaam.

Verspreidingsgebied:

Het verspreidingsgebied van de Schol is groot. Het omvat de meeste Atlantische kustwateren van Europa, vanaf de Portugese kust tot en met de Barentssee; ook treffen we de Schol aan bij IJsland en de

Färöer. Het belangrijkste scholgebied is echter gelegen in de Noordzee. Volgens de internationale visserijstatistiek is de aanvoer van de tot de Europese vangstgronden te rekenen gebieden, in procenten uitgedrukt, als volgt:

Noordzee	62
IJsland en Färöer	10
West- en Zuidkusten van Groot-Brittannië en Ierland	9
Skagerrak, Kattegat en Belten	8
Barentssee	4
Westelijke Oostzee	4
Noorse kust	3

Hierbij is de Zuidelijke Noordzee te beschouwen als het belangrijkste vangstgebied.

Voortplanting:

De voortplanting van de Schol geschiedt door drijvende eieren. Dit in hoofdzaak in de eerste maanden van het jaar (Januari-Maart) gelegd worden en zich in 10 tot 20 dagen ontwikkelen. Deze eieren treffen we aan in verschillende gebieden van de Noordzee, hoofdzakelijk in het Diepwaterkanaal bij de Vlaamse bocht en in het Westelijk deel van de Oostzee.

Het aantal eieren, dat door een wijfje gelegd wordt, is van 50.000 tot 500.000. Bij een gemiddelde grootte van 14 mm zijn de Schol-larven al in echte Scholletjes veranderd. Intussen zijn ze van de paaiplaatsen landwaarts getrokken en vervolgens trekken ze in grote scholen langs de kust op zoek naar voedsel. Het voedsel, dat de kleine Schol vreet, is te vinden vlak onder de kust, in inhammen, zoals b.v. de Zeeuwse stromen, op de benedenrivieren en op de Wadden. In deze gebieden is dan ook de bakermat van de jonge Schol te vinden.

Pas wanneer deze dieren groter worden, trekken ze uit de kust naar zee. In het 2e en 3e levensjaar vinden we de jonge visjes in de zone van 10 tot 20 m, in het 3e en 4e levensjaar bij voorkeur in de zone van 20 tot 30 m en in het 4e, 5e en 6e levensjaar in de zone van 30 tot 40 m diepte.

Al heeft het de schijn, dat de Schol zich slechts zeer weinig verplaatst, toch onderneemt deze vis - in groepsverband - grote voedsel- en paaitrekken. Dit is komen vast te staan aan de hand van de gegevens, welke verkregen werden door de teruggevangen gemerkte Schollen. Daarbij bleek ook, dat de Noordzeeschollen bezuiden 54° 30' N.B. een hoofdtrek in de richting van het Kanaal hebben.

Voedsel:

Het getal der voedseldieren is zeer groot, maar toch spelen hierbij schelpdieren van verschillende aard de hoofdrol. Met de krachtige keelspijeren weet de Schol zijn prooi te breken. Ook komen er wormen, stekelhuidigen, kreeftdiertjes en vissenlarven op het menu van de Schol voor.

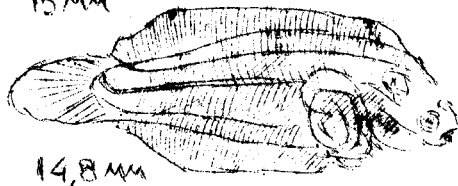
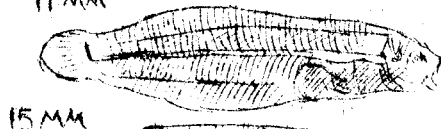
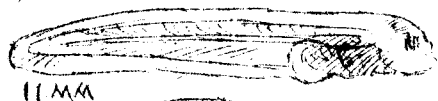
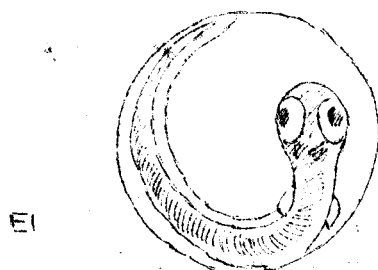
Paaiplaatsen:

De Schol treffen we in grote groepen onder de kust van IJsland aan en we vinden hem zelfs nog op een diepte van 120 m. Deze dieren zijn ook weer veel groter dan de Noordzeeschollen.

De paaigronden van de IJslandse Schol moeten we zoeken in het warme mere water van de Zuid- en Zuidwestkust. Hier paait deze vis in de

maanden Maart t/m Mei; iets later paait hij aan de Noord- en Oostkust.

De geslachtsrijpheid begint hier bij de mannetjesschollen tussen het 4e en 7e levensjaar; bij de wijfjes iets later, namelijk tussen het 5e en 8e levensjaar bij een grootte van 30-50 cm.

Pleuronectes platessa L.
(Schol)
Ontwikkeling

Schol wordt ook langs de gehele Noorse kust gevangen. Grote schollenbevolkingen treft men aan op de bank bij de West-Lofodden, aan de Westzijde van Söröya in Finmarken, in de Tanafjord en voor de kust van Oost-Finmarken.

De paaitijd van de Schol begint hier in Maart en eindigt op het einde van Juni. Waar we hier de paaigronden moeten zoeken, is echter onbekend.

Op de banken van de Färöer worden in de voorzomer paairijpe Schollen gevangen. Men meent daaruit te mogen afleiden, dat er ergens in die buurt ook wel een paaiplaats voor Schol is. Waar echter deze paaiplaats ligt, is evenmin bekend.

Aan de Westkant van Schotland treffen we een belangrijke scholvisserij aan. In hoofdzaak is Barra (Hebriden) het centrum van deze visserij. Komen we Zuidelijker, tot aan de Firth of Clyde, dan worden de scholvangsten minder. Men is van mening, dat er ergens in de buurt van de Clyde ook een paaigebied van de Schol moet zijn.

De Ierse zee is, in hoofdzaak aan de Oostzijde, een belangrijk gebied voor platvis. Wel is dit gebied, voor wat de productie van platvissen betreft, niet te vergelijken met de Zuidelijke Noordzee, maar toch ook weer ontmoeten we hier (Fleetwood, Bristol) een levendige handel in Schol. Over de gronden, waar deze vis paait, is echter ook niets bekend. (wordt vervolgd)

ATTENTIE

Zij, die in de loop van de laatste jaren ICOSIT-chloorrubberverven en/of CIH-producten voor hun zee-aquaria hebben aangewend, worden hierbij vriendelijk verzocht van hun bevindingen - zowel goede als slechte, in het bijzonder betreffende de houdbaarheid en eventuele invloed op dieren en wieren - uiterlijk 15 December 1955 kennis te geven aan de Redacteur van DE KOR, Hulshorststraat 6 te 's-Gravenhage, i.v.m. een te publiceren artikel over bedoelde producten.

----- NIEUWS UIT ONZE AFDELINGEN -----

Onze Plaatselijke en Gewestelijke Afdelingen hebben dit jaar niet stilgezeten en al kon niet door al deze afdelingen regelmatig elke maand een bijeenkomst of excursie worden gehouden, het nut van deze evenementen werd wel degelijk ingezien. In aansluiting op de reeds gepubliceerde verslagen aan het begin van dit jaar, volgt thans in vogelvlucht een overzicht van de activiteiten van enige Afdelingen.

's-GRAVENHAGE

De Afdeling 's-GRAVENHAGE EN OMSTREKEN ("HET ZEEPAARDJE") hield na haar bijeenkomst op 24 Januari 1955 - zie DE KOR nr. 50 (2/1955) - een bijeenkomst op 21 Februari in "De Haard" te 's-Gravenhage, met als programma vóór de pauze een lezing door de heer G.G.P. Wouda "Wat een beginnend zee-aquariumliefhebber moet weten" en na de pauze de vertoning van de schitterende kleurenfilms "Marvels in Miniature" en "Australia's Coral Wonderland".

Voor de bijeenkomst op 18 Maart ten huize van Ir H.E. Westenberg stond een projectie van lichtbeelden op het programma. Deze kon door het niet tijdig aanwezig zijn van bedoelde lichtbeelden niet gehouden worden en werd daarom vervangen door een bespreking van 't fraai ingerichte zee-aquarium van de gastheer, gevolgd door een bespreking van de op handen zijnde reis van laatstgenoemde naar Pakistan en de daarmee samenhangende plannen uit liefhebberijoverwegingen aldaar de basis te leggen voor een of meerdere importen van voor het zee-aquarium geschikte dieren en wieren uit de Arabische Zee naar Nederland.

Op 18 April volgde ten huize van de heer J.K. Luneman een bijeenkomst met "Een praatje bij een plaatje" door de heer G.G.P. Wouda. Op 11 Mei vond een bijeenkomst met een algemene liefhebberijbespreking plaats ten huize van de heer J. de Haan, gevolgd door een excursie op 15 Mei naar het eiland Tholen met een sinds 1950 welhaast traditioneel geworden bezoek aan de z.g. "Koffiehoek" en de oesterputten aldaar. Met fraaie vondsten, zoals Zeedahlia's, Zee-anjelijeren, Snoertentakel-anemonen, Golfbreker-anemonen, Hydroidpoliepenkolonies, Botervissen, Vlokkreeftjes, Aasgarnaaltjes, Muiltjes of Slippers, Stompe Alikruiken, Keverslakken, Ribkwalletjes, Knoopwier en Sponswier, keerden de deelnemers aan deze geslaagde excursie huiswaarts.

Op 17 Juni werd ten huize van de heer J.K. Luneman een bijeenkomst met een algemene liefhebberijbespreking gehouden, waarna op 9 Juli een excursie plaats vond naar "Het Zee-aquarium" te Bergen aan Zee (zie hiervoor ook DE KOR nr. 57 (9/1955)).

In Augustus werkte de Afdeling mede aan de grote nationale aquarium- en terrariumtentoonstelling "Aqua-hof" te 's-Gravenhage. Bijeenkomsten of excursies vonden in Augustus en September overigens niet plaats, daar een groot aantal Leden toen met vakantie was.

BERGEN (N-H)

De Afdeling NOORD HOLLAND BENOORDEN HET IJ zou na haar bijeenkomst op 21 Januari 1955 - zie DE KOR nr. 50 (2/1955) - een bijeenkomst

houden op 23 Februari. Over deze en eventuele verdere bijeenkomsten en excursies van deze Afdeling werd tot nu toe geen bericht ontvangen; de langdurige en herhaalde uitstедigheid van de Secretaris is hier niet vreemd aan. Voor de toezending van de ontbrekende convocaties en verslagen houdt de Redacteur van DE KOR zich echter nog steeds aanbevolen! Wie zendt hem deze op?

LEIDEN

De Afdeling LEIDEN EN OMSTREKEN hield na haar bijeenkomst op 2 Februari 1955 - zie DE KOR nr. 50 (2/1955) - nog twee bijeenkomsten op respectievelijk 2 Maart en 17 Mei (zie hiervoor ook DE KOR nrs. 52 (4/1955) en 56 (8/1955)). Het is voor het Bestuur van deze Afdeling moeilijk periodiek een gemeenschappelijke avond voor een bijeenkomst te vinden i.v.m. de werkzaamheden van de verschillende Leden. Zou hier met een beetje goede wil in het vervolg niet wat verbetering in gebracht kunnen worden?

ROTTERDAM

De Afdeling ROTTERDAM EN OMSTREKEN ("DE ZEESTER") hield na haar bijeenkomst van 11 Januari 1955 - zie DE KOR nr. 50 (2/1955) - ook haar volgende bijeenkomsten in Diergaarde Blijdorp te Rotterdam. Op 8 Februari vond een conversatieavond plaats, op 21 Maart gevolgd door een zeer geslaagde filmavond, waarop de films: "De Kreeft", "De Rog en Zeesterren", "Uit het leven der laagste diersoorten", "Duikproeven op grote diepten" en tenslotte "Australia's Coral Wonderland" werden vertoond. Op 19 April en 10 Mei vonden weer twee conversatieavonden plaats, waarna tijdens de bijeenkomst van 14 Juni de heer G.G.P. Wouda uit 's-Gravenhage een lezing met lichtbeelden verzorgde, getiteld: "800 meter onder de zeespiegel". Gedurende de vacantiemaanden Juli en Augustus werden geen bijeenkomsten of excursies gehouden. Op 17 September vond een geslaagde (de autopanne en de omweg niet medegerekend) excursie plaats naar "Het Zee-aquarium" te Bergen aan Zee.

----- 31 DECEMBER 1955 -----

We zijn niet ver van bovengenoemde datum af! Wat dit U zeggen wil? Wel, dat het Algemeen Bestuur het zeer op prijs zal stellen indien U Uw contributie voor het algemeen lidmaatschap van BIOLOGIA MARITIMA voor het jaar 1956 thans reeds overmaakt aan de Algemeen Penningmeester, de heer M. Bot, Sportlaan 75 te Vlaardingen, giro-rekening nr. 349352.

Voor algemene Leden bedraagt deze contributie f. 6,-- per jaar; de bijdrage van Verenigingen bedraagt f. 0,06 per lid met een minimum van totaal f. 6,-- per jaar.

Zij, die in de loop van het jaar 1955 vorenbedoelde contributie in zijn geheel als spaargeld hebben afgedragen aan de plaatselijke of gewestelijke Penningmeester van de Afdeling, waartoe zij behoren, kunnen deze herinnering als ongelezen beschouwen.

De betrokken Penningmeesters gelieven de aan hen toevertrouwde, en compleet gespaarde contributie voor het jaar 1956 eveneens spoedig aan de Algemeen Penningmeester over te maken.

WONDERS OF THE GREAT BARRIER REEF

Ditmaal wil ik eens aan het bestaan herinneren van het bovenvermelde - voor het eerst in November 1936 verschenen - prachtige boekwerk over het wereldberoemde, ongeveer 2.000 km lange koraalrif langs de N.O.-kust van Australië, welk boek geschreven werd door T.C.Roughley.

Roughley was van 1934-1936 President van de "Royal Zoological Society of New South Wales", in 1937 President van de "Great Barrier Reef Game Fish Angling Club", van 1938-1939 President van de "Linnæan Society of New South Wales" en van 1939 tot 1952 - het jaar, waarin niet minder dan de 13e druk van "Wonders of the Great Barrier Reef" verscheen - Superintendant van de "New South Wales Fisheries".

Dat dit boek reeds bij velen zijn weg gevonden heeft, is te begrijpen, want het bevat een verzameling van gegevens over dit schitterende koraalrif en zijn bewoners, zoals men niet gauw in andere boekwerken over dit gebied aantreft. Daarbij is de tekst zo gehouden, dat het voor een ieder een prettig leesbaar boek geworden is, sterker zelfs, wanneer men er eenmaal in bezig is, lokt de inhoud van elke bladzijde weer tot verder lezen uit. De wetenschappelijke namen zijn met opzet uit de eigenlijke tekst gehouden en zijn verzameld in een glossarium achterin het boek.

Na een algemene beschrijving van het koraalrif en het ontstaan ervan, neemt de schrijver ons mede op zijn expeditie naar deze sprookjesachtige wereld, ver van al het wel en wee, dat nu eenmaal bij een grote gemeenschap van mensen behoort.

Alle mogelijke op het rif en bijbehorende eilanden voorkomende zeedieren worden besproken, waarbij vooral veel aandacht is gewijd aan de vorm- en kleurbeschrijvingen, de afmetingen, het voedsel en de levensgewoonten, alsmede de plaats - o.a. diepte - waar de beschreven dieren gewoonlijk voorkomen. En alsof dit nog niet genoeg is, geven 52 werkelijk fraaie kleurenfoto's over allerlei levende koraalformaties, zee-anemonen, schelpdieren, stekelhuidigen, wormen, kreeftachtigen, huisjesslakken, naaktslakken, vissen enz. een indrukwekkend beeld van de beschreven vormen- en kleurenrijkdom.

Zeer veel interessante details, waaronder bij de 13e druk van dit boek bijvoorbeeld ook gegevens over de vangst van zeekomkommers, (parel-)oesters, sponsen, bepaalde vissoorten enz. en waarbij tevens de economische zijde belicht wordt, maken voor dit in de Engelse taal gestelde boek een ruim verspreidingsgebied mogelijk. Wanneer men het eenmaal doorgelezen heeft, zal men het dan ook altijd bij de hand willen houden om het in voorkomende gevallen te kunnen raadplegen.

Behalve de 52 kleurenfoto's bevat het boek nog 30 zwart-wit foto's alsmede 1 tekening en enkele detailkaartjes van het Great Barrier Reef en bijbehorende eilandengroepen. Een inhoudsopgave, een lijst van de opgenomen illustraties en een namenregister completeren dit 279 bladzijden tellende boek, dat ik een ieder warm kan aanbevelen wanneer men de Engelse taal ook maar even machtig is. De uitgevers zijn Angus & Robertson te Sydney/London. Prijs 30 sh. G.G.P.Wouda

----- SERVICE VAN DE LEDEN VOOR DE LEDEN -----

Vanaf 15 November 1955 staan, zolang de voorraad strekt, de hierna genoemde zeedieren en wieren ter beschikking van de Leden:

- a. Droog te verzenden
1. Gewone Alikruiken (*Littorina littorea*) Gratis
 2. Mosselen (*Mytilus edulis*) "
 3. Sponswier (*Codium spec.*) "
- b. In zeewater te verzenden
1. Steurkrabben (*Palaemon elegans*) "
 2. Steurkrabben (*Palaemonetes varians*) "

Leest voor het inzenden/aanvragen de aanwijzingen in DE KOR nr. 49

----- LAAGWATERTIJDEN voor HOEK VAN HOLLAND (1955) -----

3 December 0.33 u. en 12.59 u.,	4 December 1.18 u. en 13.43 u.
10 December 7.24 u. en 19.15 u.,	11 December 7.50 u. en 20.04 u.
17 December 12.18 u.,	18 December 0.21 u. en 12.45 u.
24 December 4.09 u. en 16.44 u.,	25 December 5.30 u. en 18.42 u.
31 December 12.09 u.	

voor Westkapelle 2.30 uur vroeger, voor Tholen 1.00 uur vroeger,
 voor Scheveningen 0.30 uur later, voor IJmuiden 1.00 uur later,
 voor Den Helder 3.30 uur later, voor Delfzijl 4.30 uur vroeger.

Hartelijk dank aan degenen, die - hetzij mondeling, hetzij schriftelijk - mij voor DE KOR weer kopij toezegden of deze zelfs al aan mij toezonden!

Willen zij, die ook een bijdrage in de vorm van een klein of groot artikel voor ons blad willen leveren, aan dit goede voornemen binnenkort eveneens gevolg geven? Een welgevulde kopij-map maakt u.i. het samenstellen van een gevariëerd nummer mogelijk.- G.G.P.Wouda

Voor het jaar 1956 bedraagt de bijdrage voor het algemeen lidmaatschap van BIOLOGIA MARITIMA f. 6,-- (voor het lopend jaar f. 5,--)

VERENIGINGSADRESSEN:

Alg. Voorzitter: J.P.J. Turlings, Oranjelaan 25, Rijswijk Z-II
 Alg. Secrs.: J.C. van Egdorn, Leeuwenbekstraat 31a, Rotterdam-N
 (Inlichtingen over en aanmelding voor het lidmaatschap;
 alle algemene correspondentie betreffende de Vereniging)
 Alg. Penningmeester: M. Bot, Sportlaan 75, Vlaardingen; giro
 nummer 349352 (Contributie-betalingen, donaties, enz.)
 1e Alg. Commiss.: G.G.P. Wouda, Hulshorststraat 6, 's-Gravenhage
 2e Algemeen Commissaris: J.H. Kroon, Leeuwerikstraat 8, Leiden

MAANDORGAAN "DE KOR":

Zendt alle kopij en daarmee verband houdende stukken, alsmede opgaven van advertentie-teksten, aanvragen voor proefnummers en adresveranderingen uitsluitend aan de Redactie-Administratie: Hulshorststraat 6, 's-Gravenhage